

TIBBİ CİHAZ VE IVD SEKTÖRÜNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR TEDARİK

Tıbbi cihazların tedarik sorunlarının önüne geçilmesi,
uzun soluklu ve sürdürülebilir politikalara olan ihtiyaç açıktır.

ARTED

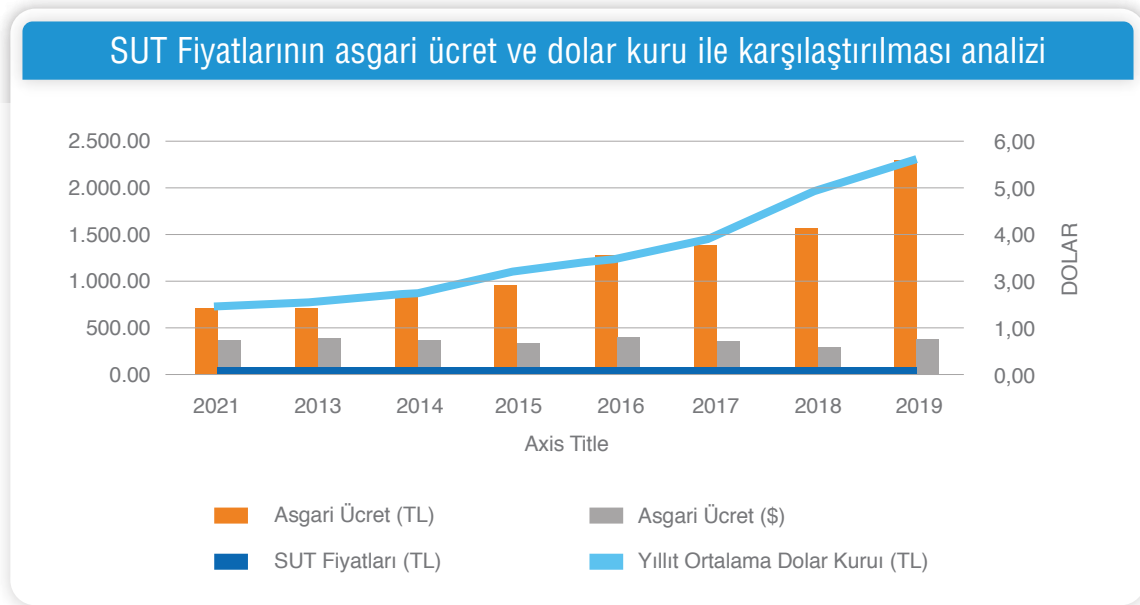
ARAŞTIRMACI TIP TEKNOLOJİLERİ ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ

TIBBİ CİHAZ VE IVD SEKTÖRÜNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR TEDARİK

Mevcut Durum:

Türk Lirası özellikle son beş yılda Avro ve Dolar karşısında çok ciddi bir değer kaybına uğramış, ekonomimiz, yüksek enflasyon artışına yaşamış, piyasa, sert makroekonomik dalgalanmalara maruz kalmıştır.

Çok yüksek bir kur artışının yaşandığını pandemi dönemini göz önüne almadan dahi baktığımızda, **2012-2019 arası SUT fiyatlarını reel olarak USD ile kıyaslandığımızda %68, asgari ücret ile kıyaslandığımızda %69 değer kaybı görmekteyiz.**

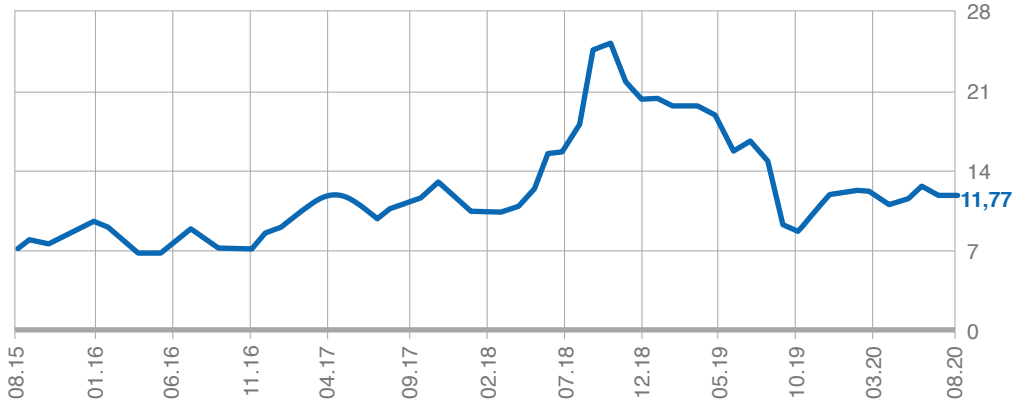

Son 1 yılın Dolar kuruna baktığımızda (Eylül 2019 Dolar kuru: 5.64; Ağustos 2020 Dolar Kuru: 7.80) ise bu erozyonun üzerine ayrıca TL'de %38'lik bir değer kaybı gözlemlemekteyiz.

Bu kur ve enflasyon artışına rağmen tıbbi cihaz geri ödeme fiyatlarında genel ve kayda değer bir artış yapılmamış, tıbbi cihaz tedarikçileri piyasa realitesinin çok gerisinde fiyatlarla ayakta kalmak için halen çaba göstermektedirler.

Bu dalgalanmalar doğrultusunda güncellenecek bir sistem ile tıbbi cihazların tedarik sorunlarının önüne geçilmesi, uzun soluklu ve sürdürülebilir politikalar güdülmesine olan ihtiyaç açıktır.

Tüketici Fiyat Endeksi (Yıllık Değişim %)

Kaynak: TÜİK

Son gözlem: Ağustos 2020

Mevcuttaki ihale sisteminde, özellikle IVD kalemlerinde uzun dönemli mal ve hizmet alımlarının sabit fiyatlı olması, sektörü bu bu makroekonomik dalgalanmalar sebebiyle sarsmaktadır.

Bunun yanı sıra, mevcuttaki ihale süreçlerinin yönetimine alternatif olarak geliştirilen Sağlık Market uygulamasının özellikle bir süre daha dışında kalacak kapsam dışı ürünler için yaratabileceği belirsizlikler ve bu uygulamanın beraberinde getireceği sadece fiyat odaklı yaklaşım sebebiyle tedaviyi olumsuz etkileyecek düşük kaliteli ürünlere yönelme, stok yönetimi, tedarik edilen teknolojiler ile birlikte sunulan servis hizmetinin aksaması gibi riskler bulunmaktadır.

Yalnızca ürün fiyatı baz alınarak satın alma kararının verilmesi, kaliteli ürünlerde fiyat düşüşü baskısı yaratarak sağlık ekosisteminin sürdürülebilirliğine zarar verecek çok daha farklı sorunlar ile karşılaşmamıza sebep olabilir. Kısa dönemde sağlık sisteminde tasarruf olarak görülebilecek hamleler yapılması, alınacak ucuz ve düşük kaliteli ürünlerin sistemimize orta – uzun vadede çok daha büyük maliyetler yüklemesine yol açacaktır.

ARTED Pozisyonu:

ARTED olarak değer bazlı tedariğin ön planda olduğu, hizmetin değerlendirildiği ve sürdürülebilirlik için kur riskini ve enflasyonu dikkate alan, dinamik bir fiyatlandırma sistemine sahip, ödemelerin vadelerine uygun olarak yapıldığı öngörülebilir bir sistem kurgulanması gerektiğini savunuyoruz.

ARTED Önerisi:

ARTED olarak kapsayıcı, sürdürülebilir bir ihale ve tedarik sistemi için aşağıda belirtilen 2 ana başlığın göz önünde bulundurulması gerektiğini düşünmekteyiz.

Ekonomik Göstergelerdeki Dalgalanma

Tıbbi cihaz ve IVD sektöründe, direkt olarak veya bayiler aracılığıyla devlet ve üniversite hastaneleri ile birkaç yıla dayanan ihale sözleşmeleri imzalanabilmektedir. IVD'ler için uzun dönemli ihalelerde ve Sağlık Market uygulaması (ortopedi gibi daha komplike cihazlar dahil) tüm cihazları kapsayana kadar geçecek sürede dışarıda kalacak olan cihazlar için sabit fiyat uygulaması dalgalanmalar karşısında kritik bir ekonomik sorun teşkil etmektedir.

Sağlık Market uygulamasında da EK-2B listesinde yer alan ürünlerin uzun süreli ihaleler ile alınması planlanmaktadır.

Ekonomik belirsizlik içinde öngörülen kurlar ile hazırlanan ihale teklifleri ya da o dönemin kuruna mahsus verilen fiyatlar, hem alımı yapanın hem de ürünü sağlayanın mağdur olabileceği durumlar ortaya çıkarmaktadır. İlerleyen dönemler için acil tedbirler alınmadığı takdirde de döviz kurlarının yükselişi, büyük çoğunluğu ithalata bağımlı tıbbi cihaz sektöründe tedarik sıkıntılarına sebep olacaktır.

Kurun artmadığı durumda devlet, arttığı durumda ise günümüzde olduğu gibi sektör mağdur olmaktadır. Yaşanacak olası tedarik sorunlarını önlemek ve sistemin sürdürülebilirliğini sağlamak için **ihale sözleşmelerinde, uzun dönemli alımlarda en az altı ayda bir kez fiyat güncellemesi yapılmasına imkân sağlanmalıdır.**

Bugün ithalata çok daha az bağımlı inşaat sektöründe dahi belirli bir fiyat artışı yapma imkânı mevcuttur. Aynı sürdürülebilir anlayış, tıbbi cihaz ve IVD sektörü için de sağlanmalıdır.

Değer Bazlı Tedarik

İhalelerde fiyat dışı unsurların göz önüne alınmaması, en ucuz fiyatın en avantajlı konumda olması nedeniyle düşük kaliteli ürün kullanımının tercih edilmesi söz konusu olmaktadır. Bu da aslında orta ve uzun vadede kaliteli sağlık hizmeti alımında aksamalara, komplikasyonlar nedeniyle ek sağlık harcamaları yapılmasına ve genel olarak hem sağlık profesyonelleri hem de hastalar açısından sağlık sisteminden memnuniyetin azalmasına neden olabilecektir.

ARTED olarak, sağlık sistemimizin sürdürülebilir olması ve mevcut ve geliştirilen yeni teknolojilere erişimi arttırmak için öncelikli önerimiz kamu, üniversite ve özel hastane **alımlarında “fiyat” odağının “değer” odağına dönüştürülmesi ve ihalelerde fiyat dışı unsurların da değerlendirmeye tabi tutulmasıdır.**

ARTED Önerisi:

Tüketici Fiyat Endeksi (Yıllık Değişim %)								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
SUT Fiyatları (TL)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Asgari Ücret (TL)	720,46	788,35	868,52	974,81	1,300,99	1,404,06	1,603,12	2,324,70
Asgari Ücret (\$)	401,93	414,63	396,97	358,38	430,61	384,92	333,05	410,53
Yıllık Ortalama Kuru (TL)	1,79	1,90	2,19	2,72	3,02	3,65	4,81	5,663

Grafik detayı: SUT fiyatlarının dolar kuru ve asgari ücret ile karşılaştırma analizi